

Гібридна війна та практичні кейси протидії

Марія Лебедь

*студентка спеціальності «Право»,
Фаховий коледж Університету «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: lebedmo@krok.edu.ua*

Ірина Рибак

*науковий керівник, канд.політ. наук, доцент
кафедри міжнародних відносин та журналістики,
заступник директора Коледжу,
Фаховий коледж Університету «КРОК», м. Київ, Україна*

Гібридна війна – це вид конфлікту, в якому одна держава намагається досягти своїх цілей, використовуючи широкий спектр інструментів, включаючи політичні, економічні та інформаційні. У гібридних конфліктах прямі військові дії відступають на другий план, а основний акцент робиться на впливі на суспільну думку, політичну систему та економіку супротивника. Основна мета полягає в тому, щоб впливати на свідомість громадян інших країн [1]. Російська влада використовує гібридну війну, щоб дестабілізувати політичну систему нашої держави та знизити рівень суспільної довіри. Російська пропаганда не закликає до конкретних дій, а створює хаос. Вона відволікає увагу людей від важливих питань, викликає у них почуття безсилля та страху. Це – інформаційно-психологічна війна, де пропаганда працює, як зброя. Її тактика передбачає використання чимало методів, включно з дезінформацію, маніпуляцію та пропаганду. Поширюється російська дезінформація різними медіа: традиційними, соціальними мережами, і доступна багатьма мовами й у багатьох регіонах світу [2].

Вважаємо, що варто виокремити декілька кейсів гібридних війн. По-перше, така війна оперує іншими рівнями ведення конфлікту, аніж традиційні військові операції. По-друге, невизначеність та складність ідентифікації агресивного впливу. Гібридний агресор – це ворог, якого складно ідентифікувати саме через специфіку методів впливу.

Гібридна війна – це не просто фізична боротьба, а й боротьба за ідеї. Вона завдає шкоди безпеці та стійкості держави. Гібридні учасники діють у різних сферах життя суспільства та сфери державного управління. Вони поширюють дезінформацію, маніпулюють громадською думкою та намагаються підірвати довіру до державних інституцій. Ці атаки можуть мати нищівні наслідки та призвести до дестабілізації політичної системи, економічних проблем й соціальних заворушень. Отже, ідейний фундамент національно-політичного розвитку, здатність держави ефективно функціонувати – це цілі застосування гібридних атак [3]. Саме такі методи використовує російська пропаганда. До прикладу, 7 листопада 2023 року народний депутат від «Європейської солідарності» Володимир Ар'єв написав у фейсбук, що міністр оборони України Рустем Умеров попросив Президента України Володимира Зеленського

звільнити Валерія Залужного. Вже за 20 хвилин Ар'єв видалив цей допис і назвав його помилкою. Того ж вечора в соціальних мережах з'явилося фейкове відео, на яких нібито Залужний назвав Зеленського зрадником і закликав військових іти на Київ. російський агітпроп не обійшов увагою ці інфоприводи та використав їх на підтвердження своєї тези про буцімто ворожнечу між Зеленським і Залужним [4].

Свідомість громадян держави залишається стратегічною метою гібридних операцій на основі впливу через сучасні цифрові і соціальні медіаплатформи. Так працюють російські мережеві дезінформаційні впливи в умовах здійснення військової агресії проти України. Вони підривають довіру до державних інститутів та визначальних ціннісних імперативів української нації. Фундаментально важливим для протидії гібридним атакам є зміцнення суспільної довіри. Це вимагає ґрунтовних зусиль на рівні функціонування владних інституцій, їх політики з метою розвитку міцних зв'язків між державою і громадянським суспільством та зміцнення національної стійкості. Наприклад, в теперішньому становищі України, чинником підвищення суспільної довіри є системні щоденні звернення Президента [5]; комунікація органів місцевої влади, які також звітують щодо безпекової ситуації в регіоні. Це надає можливість бути в курсі всіх подій та створювати підґрунтя для підтримки довіри до влади та державних інституцій.

Список використаних джерел

1. Магда Є. Гібридна війна: питання і відповіді. URL: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/13805/2015-07-27-gibrydna-viyna-pytannya-i-vidpovid/> (дата звернення: 28.11.2023).
2. Лукас Е. та Померанцев П. Мета російської пропаганди - посягти зневіру і параною. Як протидіяти. URL: https://texty.org.ua/articles/70089/Meta_rossijskoji_propagandy_posijaty_zneviru_i-70089/ (дата звернення: 03.12.2023).
3. Arsalan Bilal. Гібридна війна – нові загрози, складність і «довіра» як антидот. URL: <https://www.nato.int/docu/review/uk/articles/2021/11/30/gbridna-vjna-nov-zagrozi-skladnst-dovra-yak-antidot/index.html> (дата звернення: 27.11.2023).
4. Браїлян Є. Залужний проти Зеленського. Як російська дезінформація намагається розпалити конфлікт між військовими й українською владою. URL: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33441/2023-11-10-zaluzhnyy-proty-zelenskogo-yak-rosiyska-dezinformatsiya-namagaietsya-rozpalyty-konflikt-mizh-viyskovyuy-ukrainskoyu-vladoyu/> (дата звернення: 03.12.2023).
5. Звернення Володимира Зеленського 3.12.2023 URL: <https://youtu.be/2uO-vPpNTkE?si=XWr8JBn17JycseaU> (дата звернення: 03.12.2023).